

GALLIA.

211

Montaignes & Auvergne nominantur. Horum Montium pars hodie Tarara, teste Gulielmo Budæo lib. iv. de Aſſe, qui Lugdunum euntibus est superandus. In vertice sedes visitur Petre incisa, cui Mercatores imponunt eos, qui Mercatum Lugdunensem nunquam frequentarunt. Vulgo La Chere de la Verité vocatur. Iurare namque coguntur veritatem, Lugduni tuerint unquam, nec ne, eo que nomine non nihil, quo Genio simul indulgent, polliceri. Vogesus Gallæ Mons Cæſari lib. de bell. Gall. iv. Lucano lib. i Plin. & alii. Vocetus vel Vocetius corrupte dicitur apud Tacitum lib. i Historia. & alibi, ut jam ab doctis viris notatum. Alpium nomine a Str. describitur lib. iv. Hodie Mont de Faucilles, aliisque nomenclaturis indigetatur. Separat Burgundiam Alsatiamque ab Lotharingia. Provomit Mosam, ut etiam testatur Cæſar, & infinitos alios fluvios, quorum plerique Rhenū petunt. Pars unde Mosella profluit Kratzer appellatur: quod habere se tradit Oretius ex Libello MS. Magni Gruberi, in quo Rhenum describit: addens, Traictum hunc Estaye Gallice, & Auff der Stay nuncupari in Chorographica Lotharingiæ Tabula, jussu & impensis Ducis ab Ioanne Scyllio accurate delineata: nihilque ibi, eodem Scyllio teste, præter Asarum herbam provenire. Gignit Vogesus in valle Leberia Argentum purunt: sed, ut notat Munsterus, non ita multum. Jura Gallæ dicam Mons, an Germaniæ? Olim fere torus Gallæ: quū Helvetia Belgicæ adceretur: Hodie magna etiam parte Germaniæ. Initium ejus statui solet in finibus Basiliensium, juxta Rhenum, è regione Waldzuti. Altus est, multisque & ingentibus subnixus saxis. Meminerunt ejus Cæſar, Plinius, alii. Pt. Jurassus est: Strab. Jurassus & Juras. Eo nostro Accolis, Incolisque pro ratione Locorum aliis atque aliis vocatur nominibus, Haud procul arce Hasburgensi prope Burgim opidulum est sic dictum Idiomate Germanico a Ponte, qui hic super Arolâ ex uno Arcu Botzberg audit: a pago Botzen, qui cū multis aliis Pedi Mōtis adlocatus. Hanc Iuræ portionem Vocetum vel Vocetium esse Cornelii Taciti censem Munsterus, Scudus, Lazius, & alii. Oretius tamen apud Tacitum Vogesum, de quo ante, legendum esse minime dubitat. Est eadem hac Montis parte Vallis ingens cui nomen Frickthal, a pago cognomine. Occurrunt & alia hic ibi Valles, ut obiter hoc dicam, Lauffen-thal, & S. Imerf-thal, & similes: quarum tamen nulla Montem per transversum penetrat. Vbicunque volueris trahicere, opus est alta scansione. Inter Ararim porro & Farspurgum hic Mons appellatur Schaffmas, quod Latinis Ovinum sonat Pratum. Inter opidum Olen, & Humburgensem Praefeturam dicitur Nider-Hauwenstein, Inferior sectus Lapis: Per saxa enim factum est iter. Inter Walnburgum & Balstallium Ober-Hauwenstein vocatur, Superior sectus Lapis: ubi currus onusti grandibus funibus per Montis declivitatem demittuntur. Occasum versus procedendo Wasser-fal nuncupatur, id est Aqua ruina. Ulterius eundo Furien ab Sabaudis prisco fere nomine appellatur. Brachium quod se extendit Basileam versus, uno ab urbe milliario, juxta Byrsam fluvium Blouwen dicitur: crescitque non parum in altitudine & asperitate quoique Delspergum veneris, ubi rursus in planiciem diducitur. Ulterius versus Bellele Monasterium Gallicum procedendo, rursum crescit, ac deinde iterum evanescit spatio unius milliarii: hinc iterum saxosum horrendumque Montis jugum ab Oriente in Occasum extenditur: quod pervium fecisse scribitur Julius Cæſar perforato in portæ formam saxe.

D d ij

Portam